

Työtaistelutilasto 2013

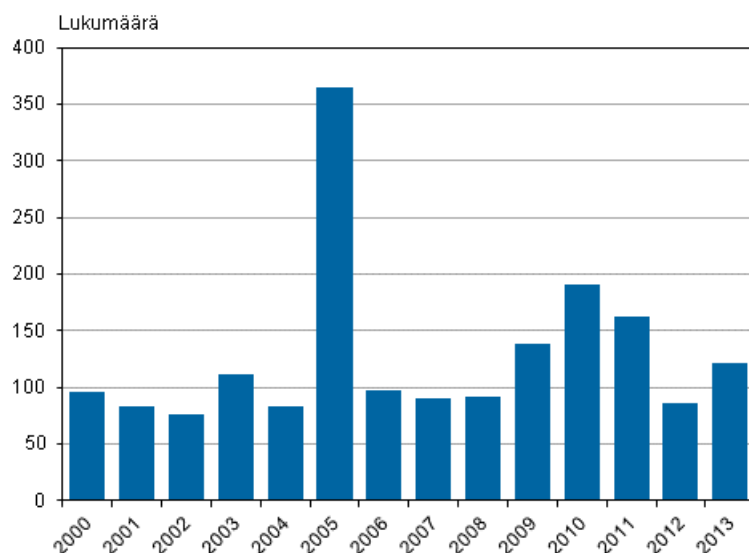
Vuonna 2013 käytiin 121 työtaistelua

Korjaus 29.4.2014. Tekstiä ja taulukkoa Työtaistelujen syyt vuonna 2013 on korjattu. Korjaukset on merkitty punaisella.

Tilastokeskuksen mukaan Suomessa käytiin 121 työtaistelua vuonna 2013. Työtaistelujen määrä kasvoi edellisestä vuodesta, jolloin niitä oli 86 kappaletta. Työtaisteluihin osallisten työntekijöiden lukumäärä oli noin 19 500 ja menetettyjä työpäiviä oli noin 26 000. Sekä osallisia työntekijöitä että menetettyjä työpäiviä oli vuonna 2013 kolmanneksi vähiten 2000-luvulla.

Vuoden 2013 työtaistelujen lukumäärä oli hieman korkeampi kuin 2000-luvun keskimääräinen taso. Alla olevassa kuviossa tarkastellaan työtaistelujen lukumäärää vuosina 2000-2013. Eniten työtaistelua käytiin vuonna 2005, jolloin työtaistelujen määrä oli 365 ja vähiten vuonna 2002, jolloin työtaistelujen määrä oli 76.

Työtaistelut vuosina 2000-2013

Alla olevassa taulukossa tarkastellaan työtaistelujen lukumäärää, osallisten työntekijöiden lukumäärää sekä työtaisteluissa menetettyjä työpäiviä vuosina 2000-2013. Vuonna 2013 osallisten työntekijöiden

lukumäärä oli noin 19 500 ja menetettyjä työpäiviä oli noin 26 000. Nousua edellisvuoteen oli osallisten lukumäärässä noin 30 prosenttia ja menetetyissä työpäivissä noin 50 prosenttia.

Työtaistelut vuosina 2000-2013

Vuosi	Työtaisteluja	Osalliset yhteensä	Menetettyjä työpäiviä
2000	96	84 092	253 838
2001	84	21 715	60 652
2002	76	70 867	74 985
2003	112	91 866	66 136
2004	84	25 211	42 385
2005	365	106 796	672 904
2006	97	48 276	85 075
2007	91	89 729	94 579
2008	92	15 992	16 352
2009	139	50 485	91 899
2010	191	137 316	314 667
2011	163	59 164	127 758
2012	86	14 984	17 254
2013	121	19 567	25 999

Osallisten työntekijöiden lukumäärä oli korkein vuonna 2010 ja matalin vuonna 2012. Menetettyjä työpäiviä oli eniten vuonna 2005 ja vähiten vuonna 2008.

Alan työehtosopimus oli harvoin syynä työtaisteluun

Työtaistelun syy oli vajaassa puolessa työtaisteluista työvoiman vähennys tai sen uhka. Muita yleisiä syitä olivat työnjohto ja **palkkaus**. Syksyllä 2013 käytiin työehtosopimusneuvottelukierros ja keskusjärjestöt allekirjoittivat lokakuussa 2013 työllisyys- ja kasvusopimuksen, jonka piirissä on yli 90 prosenttia palkansaajista. Alan työehtosopimus oli syynä 8:ssä vuoden aikana käydyssä työtaistelussa.

Työtaistelujen syyt vuonna 2013

Työtaistelun syy	Työtaistelujen lukumäärä	Osalliset yhteensä	Menetetty työpäivät
Työvoiman vähennys tai sen uhka	49	10 882	14 905
Työnjohto	29	3 567	5 113
Palkkaus	12	841	635
Alan työehtosopimus	8	347	345
Tukitoimenpide	2	536	506
Työolosuhteet	1	240	675
Muu syy tai syytä ei ilmoitettu	20	3 154	3 821
Kaikki yhteensä	121	19 567	25 999

Vuonna 2013 työtaisteluista suurin osa, 108 kappaletta, oli lakkoja. Jarrutuksia oli neljä, ylityökieltoja kolme ja muita työtaisteluita kuusi.

Työtaisteluista yli puolet (62 kpl) käytiin teollisuudessa. Teollisuuden työpäivämenetykset kattoivat yli puolet kaikista työpäivämenetyksistä. Teollisuuden alatoimialoista eniten työtaisteluita käytiin paperi- ja kartonkituotteiden valmistuksen toimialalla, metallien jalostuksen toimialalla sekä muiden koneiden ja laitteiden valmistuksen toimialalla. Teollisuuden jälkeen eniten työtaisteluita käytiin päätoimialoista kuljetuksen ja varastoinnin toimialalla.

Suurin yksittäinen lakko oli postialan lakko marraskuussa. Työtaisteluun osallistui noin 1 800 työntekijää ja menetettyjä työpäiviä kertyi vajaat 2 000.

Alueellisesti tarkasteltuna paikallisia työtaisteluita käytiin eniten Tampereen ja Vantaan kaupungeissa. Työtaisteluista 11 käytiin useamman kuin yhden kunnan alueella.

Lukumääräisesti eniten työtaisteluita käytiin vuoden 2013 toisella neljänneksellä ja vähiten kolmannella sekä neljännellä neljänneksellä. Työpäivämenetykset jakautuivat melko tasaisesti niin, että alkuvuonna oli enemmän työpäivämenetyksiä kuin loppuvuonna.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Työtaistelut toimialoittain (TOL 2008) vuonna 2013.....	5
Liitetaulukko 2. Työtaistelut vuosina 1970-2013.....	6
Laatuseloste: Työtaistelutilasto.....	7

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Työtaistelut toimialoittain (TOL 2008) vuonna 2013

Toimiala	Lukumäärä	Osalliset yhteensä	Menetetty työpäivät
Kaikki yhteensä	121	19 567	25 999
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	3	979	754
02 Metsätalous ja puunkorjuu	3	979	754
B Kaivostoiminta ja louhinta	2	94	172
C Teollisuus	62	10 601	14 818
10 Elintarvikkeiden valmistus	7	1 571	1 866
13 Tekstiilien valmistus	3	605	801
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus	1	200	..
17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	9	2 455	3 610
20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	2	150	93
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	2	165	197
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	6	420	437
24 Metallien jalostus	9	482	486
26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	3	350	535
27 Sähkölaitteiden valmistus	2	74	15
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	9	1 878	2 847
30 Muiden kulkuneuvojen valmistus	5	1 560	3 142
32 Muu valmistus	1	20	9
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	3	671	782
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	5	487	819
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	1	64	..
38 Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys	1	64	..
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	6	325	269
46 Tukku- ja vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	4	217	217
47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	2	108	52
H Kuljetus ja varastointi	28	5 165	6 898
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	6	1 762	2 554
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	19	1 235	2 026
53 Posti- ja kuriiritoiminta	3	2 168	2 318
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	2	37	56
J Informaatio ja viestintä	3	975	1 947
60 Radio- ja televisiotoiminta	1	..	185
61 Televiestintä	2	975	1 763
L Kiinteistöalan toiminta	1	42	53
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	1	160	..
70 Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	1	160	..
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	4	269	214
81 Kiinteistön- ja maisemanhoito	2	169	88
82 Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	2	100	126
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	1	350	..
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	2	19	..
86 Terveyspalvelut	1	16	..
87 Sosiaalihuollon laitospalvelut	1	3	..

Liitetaulukko 2. Työtaistelut vuosina 1970-2013

Vuosi	Työtaisteluja	Osalliset	Työtaistelua kohden	% työllisistä	Menetettyjä työpäiviä	Osallista kohden
1970	240	201 600	840	9,3	233 200	1,2
1971	838	403 300	481	18,6	2 711 100	6,7
1972	849	239 700	282	11,0	473 100	2,0
1973	1 009	678 200	672	30,6	2 496 900	3,7
1974	1 778	370 700	208	16,3	434 800	1,2
1975	1 530	215 100	141	9,7	284 200	1,3
1976	3 282	512 700	156	23,8	1 325 500	2,6
1977	1 673	743 800	445	35,2	2 374 700	3,2
1978	1 237	164 600	133	7,9	132 400	0,8
1979	1 753	228 690	130	10,7	243 400	1,1
1980	2 238	413 140	185	18,8	1 605 600	3,9
1981	1 612	492 960	306	22,0	659 100	1,3
1982	1 240	167 500	135	7,0	207 600	1,2
1983	1 940	421 840	217	17,7	719 700	1,7
1984	1 710	562 480	329	23,3	1 526 900	2,7
1985	848	171 350	202	7,0	174 300	1,0
1986	1 225	602 730	492	24,8	2 787 600	4,6
1987	802	99 290	124	4,1	130 890	1,3
1988	1 353	244 070	180	10,0	179 820	0,7
1989	629	158 480	252	6,4	204 210	1,3
1990	455	244 760	538	9,9	935 150	3,8
1991	284	166 770	587	7,1	458 340	2,7
1992	168	103 510	616	4,8	76 090	0,7
1993	126	23 190	184	1,1	17 310	0,7
1994	171	70 540	413	3,5	525 700	7,5
1995	112	127 039	1 134	6,3	869 422	6,8
1996	94	43 113	459	2,1	20 077	0,5
1997	91	28 402	312	1,3	103 712	3,7
1998	98	35 380	361	1,6	133 203	3,8
1999	65	14 993	231	0,7	18 953	1,3
2000	96	84 092	876	3,6	253 838	3,0
2001	84	21 715	259	1,0	60 652	2,8
2002	76	70 867	932	3,0	74 985	1,1
2003	112	91 866	820	3,9	66 136	0,7
2004	84	25 211	300	1,0	42 385	1,7
2005	365	106 796	409	4,4	672 904	6,3
2006	97	48 276	498	2,0	85 075	1,8
2007	91	89 729	986	3,7	94 579	1,1
2008	92	15 992	174	0,6	16 352	1,0
2009	139	50 485	363	2,1	91 899	1,8
2010	191	137 526	720	5,6	314 667	2,3
2011	163	59 164	363	2,4	127 758	2,2
2012	86	14 984	174	0,6	17 254	1,2
2013	121	19 567	162	0,8	25 999	1,3

Laatuseloste: Työtaistelutilasto

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Työtaistelutilasto kuvaa työntekijöiden tai työnantajien Suomessa järjestämiä työtaisteluita. Työtaistelujen laajuutta kuvataan lukumäärillä osallisista työntekijöistä ja menetetyistä työpäivistä.

1.2 Tilaston aineistot ja käsitteet

Aineistot:

Pääosa työtaistelutiedoista saadaan työnantajajärjestöiltä. Lisäksi työtaistelutietoja kerätään tiedotusvälineistä ja kysytään tarkempia tietoja suoraan yrityksiltä.

Käsitteet:

Työtaistelu: Työntekijäpuolen tai työnantajapuolen työn väliaikaista tahallista keskeyttämistä, työstä kieltäytymistä, sen hidastamista tai muuta painostuskeinoa jonkin päämäärän saavuttamiseksi. Erilaisia työtaistelun muotoja ovat mm. lakot, ylityökiellot ja työsulut.

Lakko: Työntekijät kieltäytyvät työn tekemisestä ja tällöin he eivät myöskään yleensä saavu työpaikalle.

Jarrutus: Työntekijät ovat työpaikalla, mutta tekevät työtä normaalia huomattavasti hitaammin.

Saarto: Työntekijät kieltäytyvät esim. käsittelemästä tietyn yrityksen kuljetuksista.

Ylityökielto: Työntekijät kieltäytyvät ylitöiden tekemisestä.

Työsulku: Työnantaja sulkee työpaikan ja keskeyttää palkanmaksun.

Välillisesti työtaisteluun osallistuneet: Työntekijät, jotka eivät kuulu työtaistelun osapuoliin, mutta jotka eivät ole voineet tehdä työtänsä työtaistelun vuoksi.

Valtakunnallinen työtaistelu: Työtaistelu on valtakunnallinen, jos sitä johtaa ammattiliitto tai jokin muu yhteinen organisaatio koko valtakunnan alueella. Valtakunnallisia työtaisteluita ei tilastoida lääneittäin tai kunnittain.

2. Menetelmäkuvaus

Työtaistelutilastoon kerätään kaikki työtaistelut, jotka tulevat Tilastokeskuksen tietoon. Työnantajajärjestöjen työtaistelutiedot ja muulla tavalla kerätyt työtaistelutiedot kerätään yhteen tietokantaan. Näin saadusta tietokannasta tehdään taulukoita valittujen luokittelujen ja määrätietojen mukaan.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Osa pienemmistä työtaisteluista jää tilaston ulkopuolelle, koska niiden olemassaolosta ei saada tietoa. Näiden työtaistelujen puuttumisella on lähinnä merkitystä vain työtaistelujen lukumäärätietoihin. Työtaistelujen laajuutta paremmin kuvaaviin osallisten työntekijöiden lukumäärätietoihin ja työpäivämenetyksiin pienten työtaistelujen puuttumisella ei ole olennaista merkitystä. Työtaistelujen laajuudesta voi olla työnantaja- ja työntekijäpuolella erilainen näkemys. Yleensä käytetään työnantajajärjestöjen tietoja, jos ne ovat saatavilla.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Vuodesta 2010 lähtien työtaistelutiedot julkaistaan kerran vuodessa tilastovuotta seuraavan kevään aikana. Työtaistelutietoja julkaistaan neljännesvuoden tarkkuudella. Työtaistelutietoja voidaan luovuttaa myös kuukauden tarkkuudella. Jos työtaistelu kestää kuukauden tai neljännesvuoden vaihteen yli, se sijoitetaan yleensä sille ajanjaksolle, jolla se on suurimmaksi osaksi tapahtunut. Suuria työtaisteluita jaetaan tarkemmin eri neljänneksille tarpeen mukaan.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkaistaan kerran vuodessa internetissä tilaston kotisivuilla ja Statfin-tilastopalvelussa.

Lisäksi tietoja on Suomen tilastollisessa vuosikirjassa. Tarkempia tietoja on mahdollista saada Tilastokeskuksesta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

6.1 Vertailtavuus muiden maiden tilastoihin

Eri maiden työtaistelutilastot voivat vaihdella suuresti. Joissain maissa käytetään rajoja, joilla kestoltaan tai osallistujamäärältään pienimmät työtaistelut jäävät tilaston ulkopuolelle. Työjärjestö ILO kerää tietoa työtaisteluista kaikista maista, joista sitä on saatavilla.

6.2 Vertailtavuus historiatietoihin

Työtaistelutietoja on olemassa yli sadan vuoden ajalta. Vuonna 1971 tehtiin tilaston laaja uudistus, jolloin tilaston kattavuus pienemmissä työtaisteluissa parani.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastokeskuksen julkaisema työtaistelutilasto perustuu suurimmaksi osaksi Elinkeinoelämän Keskusliiton (EK) aineistoon. Tilastokeskuksen julkaisema työtaistelujen lukumäärätieto voi poiketa EK:n julkaisemasta lukumäärätiedosta, koska Tilastokeskuksessa eri toimipaikkojen työtaistelutietoja yhdistellään samaksi työtaisteluksi.

Lisätietoja

Anu Uttu 09 1734 2322

Harri Nummila 09 1734 3235

Vastaava tilastojohtaja:

Hannele Orjala

palkat.indeksit@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Työtaistelut 2013. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-0823 (pdf)